

ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทนี้ ได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งตามแหล่งข้อมูลเป็นสองประเภทคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทเอกสาร และประเภทบุคคล ดังนี้

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร ประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ได้แก่

- 1) คำรา เอกสาร วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ เช่น บทความ บทวิจารณ์ รายงานการประชุม สัมมนา หรืออภิปรายของหน่วยงานต่างๆ
- 2) เอกสารทางราชการ (ที่มีได้ปกปิด หรือเป็นความลับของทางราชการ) เช่น กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง บันทึก รายงานการประชุม

ทั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลได้จากห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ และสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ห้องสมุดสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ และหอสมุดแห่งชาติ

นอกจากนั้น ยังทำหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรขอศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากส่วนราชการต่างๆ ได้แก่ งานเก็บและห้องสมุด กองกลาง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กองกลาง สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กองงานโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และกองงาน กบว.

2. ข้อมูลประเภทบุคคล ประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่มคือ คณะกรรมการผู้ผลิตรายการ และนักวิชาการ ดังนี้

1) คณะกรรมการ

ประชากรคือ คณะกรรมการผู้ปฏิบัติหน้าที่ระหว่าง พ.ศ. 2521-2534 สํารวจแล้วมีจำนวน 57 คน แบ่งตามอำนาจหน้าที่เป็นคณะกรรมการจำนวน 9 คน และคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการ 48 คน

กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เลือกคณะกรรมการทั้งหมด

จำนวน 9 คน ในฐานะประธานคณะกรรมการ และผู้ตัวอย่างโดยจับสลากเลือก คณะกรรมการจากตัวแทนหน่วยงาน 6 แห่งๆละ 2 คน เป็นจำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 21 คน แต่เก็บรวบรวมข้อมูลได้เพียง 20 คน เนื่องจากกรรมการอีกหนึ่งคนปฏิเสธ จะให้ข้อมูล ดังนี้

ประธานคณะกรรมการ จำนวน 8 คน ได้แก่ พล.ร.ค. กุมท กมลนาวัน พล.ร.ค. สุรพล วนทัศน์ นายคชฎี วงศ์ศิษร นายกุลพล พลวัน นายวีรพล ดวงสูงเนิน นายไพศาล มณู ศาสตร์จารย์ คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร และนางสิน้อย เกษมสันต์ ๗ อัยยชา

อนุกรรมการ จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้แทนกรมตำรวจคือ พล.ต.ต. ชรรมรงค์ ปิณฑะรุจิ และพล.ต.ต. ชลิต วิเศษชาร ผู้แทนกรมอัยการคือ นายบัญชา เสือวรรณศรี และนางสาวเอมอร ตันเกษร ผู้แทน กบว. คือ นายเฉลิม พุกบุญมี นายกิตติ สมานไทย ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการคือ นายมนัส เหลียงชัยกุล และนายนิราศ ปาลี ผู้แทนกองงาน กบว. คือ นางจินตนา จุลกะเสวี และนางสมน โมรากุล และผู้แทน สถานีวิทยุโทรทัศน์คือ นางนิมะ ราชิตี และนายประชา เทพาหุดี

2) ผู้ผลิตรายการ

ประชากรคือ บริษัทผลิตรายการบันเทิง และสถานีวิทยุโทรทัศน์

กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ดังนี้

บริษัทผู้ผลิตรายการ เลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารของบริษัทผลิตรายการ บันเทิงตั้งแต่สองประเภทขึ้นไป จำนวน 6 คน ได้แก่ นายจาดก กัลย์จาดก กรรมการผู้จัดการบริษัทกันคนา จำกัด พ.อ. พงษ์ ฉันทศาสตร์โกศล กรรมการผู้จัดการบริษัทรัชฟิล์มทีวี จำกัด นายณรงค์ เชาวลาส ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการบริษัทนิทัศน์ จำกัด นายวิษระ แววุดินันท์ รองกรรมการผู้จัดการบริษัท เจ.เอส.แอล. จำกัด นายขวัญชัย กิตติศรีไสว กรรมการผู้จัดการบริษัทไนท์สโปคโปรดักชั่น จำกัด และนายสยาม สังวริบุตร กรรมการผู้จัดการบริษัทคาราวิดีโอ จำกัด

สถานีวิทยุโทรทัศน์ เลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหาร หรือฝ่ายผลิตรายการจาก สถานีช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 และช่อง 9 จำนวน 4 คน ได้แก่ นางนิมะ ราชิตี ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายรายการ สถานีช่อง 3 พ.อ. ชงยุทธ นันทิทรภก หัวหน้าแผนกควบคุม รายการ สถานีช่อง 5 นายชาติเชื้อ วรรณสูตร ผู้อำนวยการสถานีช่อง 7 และนายประชา เทพาหุดี หัวหน้าแผนกควบคุมคุณภาพรายการ สถานีช่อง 9

ฉะนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้ผลิตรายการรวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน

3) นักวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างนักวิชาการ เจาะจงเลือกคณาจารย์ผู้สอนวิชาชีพ ด้านการสื่อสารมวลชน จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในส่วนกลาง ที่จัดการเรียน-การสอน แบบระบบปิดคือ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะวารสารศาสตร์และ สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แห่งละ 8 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 คน ดังนี้

คณะนิเทศศาสตร์ ได้แก่ ศาสตร์จารย์ ดร.ปรมะ ศตะเวทิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพล ชลวิไล ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา วาชกะพันธ์ อาจารย์สิทธิพลพงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ รองศาสตราจารย์ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์ รองศาสตราจารย์พัชนี เขยจรรยา และผู้ช่วยศาสตราจารย์บัณฑิตา ชนสถิตย์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สมควรวีระ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ โสชนะเสถียร รองศาสตราจารย์พิศิษฐ์ ชวาลาวัช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัตน์ เมธกุล อาจารย์เจดณศักดิ์ แสงสิงห์แก้ว รองศาสตราจารย์ มาลี บุญศิริพันธ์ ดร.ศิรินา เมธกุล และอาจารย์คาราวรรณ สุขุมาลชาติ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร

- 1) ความเป็นมาของคณะกรรมการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการทำบันทึกพร้อมทำหนังสืออ้างอิงควบคู่ไปด้วย
- 2) ผลงานของคณะกรรมการ ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตารางบรรจุนิติ จากการแจ้งนับ แยกตามลักษณะผลงานสามประเภทคือ ภาพยนตร์ที่อนุญาตให้ออกอากาศได้ ภาพยนตร์ที่อนุญาตให้ออกอากาศได้โดยมีเงื่อนไข และภาพยนตร์ที่ไม่อนุญาตให้ออกอากาศ
- 3) หลักเกณฑ์การทำงานของคณะกรรมการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตารางบันทึกจำนวนครั้ง และความถี่ของข้อห้ามภาพยนตร์ออกอากาศ แยกตามประเภทเนื้อหา ดังนี้ สร้างหลักเกณฑ์ประเภทเนื้อหาภาพยนตร์ที่ห้ามออกอากาศ โดยการคิดแปลงจากระเบียบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2518 ระเบียบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2521 และระเบียบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์และโฆษณาภาพยนตร์ ของกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กรมตำรวจ พ.ศ. 2519 ซึ่งรวบรวมหลักเกณฑ์ประเภทเนื้อหาภาพยนตร์ที่ห้ามออกอากาศได้ 15 ประเภท ดังนี้

3.1 ประเภทก่อความไม่สงบเรียบร้อยของประชาชน หมายถึงการแสดงที่ก่อให้เกิดความบาดหมาง หรือแตกความสามัคคีของคนในชาติ เช่น การแบ่งชนชั้นระหว่างนายทุนกับชาวนา

3.2 ประเภทไม่เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมือง หมายถึงการแสดงที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์ของบ้านเมือง ขัดกับนโยบายของรัฐ หรือการทำผิดกฎหมาย เช่น การปล้น ฆ่า ช่มชู้ การกระทำชำเรา ล้อลวง ส่งเสริมให้ค้าประเวณี กดขี่ข่มเหง

3.3 ประเภทมีผลเสียดังการเมือง หรือสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศ หมายถึงการแสดงเกี่ยวกับการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อด้านลบ ได้แก่ เสียดสีบุคคลทางการเมือง นโยบายการปกครองของรัฐบาล นโยบายการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งให้เกิด

ความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง บ่อนทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ เช่น การโจมตีประเทศอื่น การเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์

3.4 ประเภทมีผลเสียต่อประเทศชาติ รัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

หมายถึงการแสดงออกโดยจงใจก่อให้เกิดการล้อเลียน เสียดสี ลบลู่ คุกคามเหยียดหยาม รัฐบาล ชาติ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น สร้างภาพพจน์ด้านลบแก่ตำรวจโดยกล่าวว่าทำงานไม่มีประสิทธิภาพโดยไร้หลักฐาน

3.5 ประเภทมีผลเสียต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือประมุขของชาติ

หมายถึงการแสดงซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดี หรือเป็นการล้อเลียน ลบลู่ คุกคาม ทำความเสื่อมเสียแก่สถาบันพระมหากษัตริย์ หรือประมุขของประเทศใดประเทศหนึ่ง

3.6 ประเภทมีผลเสียต่อศาสนา หมายถึงการแสดงที่ก่อให้เกิดความรู้สึก

ทางลบ สร้างภาพพจน์ไม่ดีต่อศาสนา เป็นการลบลู่ เหยียดหยาม หรือนำความเสื่อมเสียสู่ศาสนาใดๆ การไม่เคารพต่อปูชนียบุคคล ปูชนียสถาน หรือปูชนียวัตถุ ตลอดจนทำให้เกิดความเข้าใจผิดในหลักคำสอนของศาสนา นำสัญลักษณ์หรือหลักคำสอนทางศาสนาไปใช้อย่างไม่เหมาะสม เช่น ใช้เศียรพระพุทธรูปเป็นใบหน้าของโจร พร้อมแสดงอภินิหารของพระพุทธรูปช่วยการขโมย การแสดงไม่เคารพต่อพระสงฆ์ พระสงฆ์ใบหอย ซึ่งเป็นการแสดงถึงสิ่งที่ไม่ใช่กิจของสงฆ์อันพึงกระทำตามหลักพุทธศาสนา อาจจะทำให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจผิด หรือหลงเชื่อมงาย

3.7 ประเภทขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย

หมายถึงการแสดงที่ทำให้เกิดความสับสน เข้าใจผิด ความเสื่อมเสีย หรือทำลายศีลธรรม วัฒนธรรม หรือขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ เช่น ลูกไม่เคารพบิดามารดา นักเรียนกลั่นแกล้งครู ครูมีโทสะลงโทษด้วยการชกต่อยกับศิษย์ โดยมีกลุ่มนักเรียนเป็นกองเชียร์ การแสดงถึงพฤติกรรมรักร่วมเพศ พ่อเลี้ยงปลุกปล้ำลูกเลี้ยงที่ยังเป็นเด็ก แม่เลี้ยงมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับลูกเลี้ยงขณะสามียังมีชีวิตอยู่

3.8 ประเภทขู่วิกฤตการณ์หรือลามกอนาจาร หมายถึงการแสดงที่ก่อให้เกิดการขู่วิกฤตการณ์ หรือลามกอนาจาร พิจารณาดังนี้

พิจารณาความเป็นไปตามสภาพของสังคมปัจจุบัน ในเรื่องการขู่วิกฤตการณ์ ลามกอนาจาร หรือใช้คำพูดสองแง่สองง่าม โดยคำนึงถึงศีลธรรม ประเพณี และวัฒนธรรมของไทย

พิจารณาถึงความรู้สึกของผู้ชม อาจก่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศอย่างชัดเจน เช่น แสดงการจับ ล้วง ลูบคลำ บทพิศวาส แม้มิใช่ฉากในห้องนอน ภาพโป๊หรือภาพเปลือยที่ไม่มีลักษณะทางศิลปะ ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศ

ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้

การแสดงการกอดจูบด้วยความรักธรรมดา ภาพเปลือยแสดงสัดส่วนของผู้หญิงในลักษณะดูแล้วไม่เกิดความรู้สึกทางเพศ เช่น ภาพยนตร์สารคดีชาวบาห์ลี ออฟริกา หรือลักษณะสัมพันธ์สมผลตามเนื้อเรื่อง เช่น ชาวเขาเปลือยกายอาบน้ำ จิตรกรวาดรูปนางแบบเปลือย เป็นต้น

พิจารณาเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งไม่ใช่ เรื่องชู้สาวตามธรรมชาติของสังคม ได้แก่ แสดงถึงความสำส่อน ความมีเสรีในการสัมผัส ทางเพศ ความวิปริตทางกามารมณ์ ที่อาจชักจูงให้ผู้คนนิยมชมชอบ นำไปประพฤติ ทำให้ เลื่อมเลื้อยต่อจารีต ประเพณี วัฒนธรรม และศีลธรรมอันดี

3.9 ประเภทความรุนแรง หมายถึงการแสดงความทารุณโหดร้ายต่อบุคคล หรือสัตว์อย่างไม่มีศีลธรรมอันดี ฆาตกรรมฆาตกรรม ป่าเถื่อน โหดร้าย อาฆาต ล้างแค้น ทำลาย ต่อสู้รุนแรง ตลอดจนภาพทารุณหวาดเสียว สร้างความตึงเครียดแก่ผู้ชม นำชะแครง อูจาด หรือแสดงสิ่งสกปรก เช่น การนำอุจจาระปากัน เสรีภาพแพ้ววกระโถน ปัสสาวะ รับประทานไส้เดือนเป็นๆ โดยอ้างเหตุผลเพื่อให้สุขภาพแข็งแรง พร้อมทั้งเชิญชวน ผู้ชมรับประทาน ผาตกรรมอันน่าสยดสยอง ภาพการประหารชีวิต นำพยานขณะตำรวจคุ้มกัน

3.10 ประเภทส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรม หรืออบายมุข หมายถึง การแสดงที่เป็นตัวอย่างสร้างนิสัยไม่ดีแก่บุคคลนำไปประพฤติในทางเลี้ยวหนทาง เกิดการ เลียนแบบ รวมถึงการกระทำที่ผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดอาชญากรรม ประทุษกรรม หรือ อบายมุข เช่น เป็นตัวอย่างชี้แนะวิธีโจรกรรม ค้มคั่น เล่นการพนัน ค้มสุรา เสพสิ่งเสพติด ทูจริตในห้องสอ สอนวิธีเล่ห์เหลี่ยมการโกง มั่วสุมในสถานเริงรมย์ ค้าประเวณี เป็นต้น

3.11 ประเภทมีผลเสียต่อภาษาไทย หมายถึงการแสดงโดยใช้ภาษาไทย ไม่ถูกต้องตามหลักภาษา ใช้ภาษาวิบัติ เป็นตัวอย่างที่ไม่ถูกต้องแก่ผู้ชม ทำให้ผู้ชมเข้าใจผิด เกี่ยวกับภาษา เช่น พิชัยการอ่านอักขระไม่ชัดเจน ใช้ราชาศัพท์ไม่ถูกต้องเหมาะสม คำพูดหยาบคาย คำด้อยค่ารุนแรง

3.12 ประเภทไม่ให้ประโยชน์แก่ผู้ชม หมายถึงภาพยนตร์มีเนื้อเรื่อง ส่วนใหญ่ไม่สร้างสรรค์สิ่งที่ดี มีคติสอนใจ หรือให้คุณค่าทางด้านบันเทิงแก่ผู้ชม เช่น เค้าโครงเรื่องไม่ชัดเจนจนไม่สามารถบอกได้ว่ามีจุดมุ่งหมายอะไร เนื้อเรื่องไร้สาระ เพื่อเจือ หลอกลวงอาจจะชักจูงให้เด็กและเยาวชนหลงเชื่ออย่างมกมาย เช่น เนื้อเรื่อง มีการฆ่ากันโดยตลอด เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ตลอดเรื่อง ไสยศาสตร์ เป็นต้นว่า เสนอ การเรือกวิญญาณได้ ทั้งๆ ที่ยังพิสูจน์ไม่ได้

3.13 ประเภทเทคนิคการผลิตไม่มีคุณภาพ หมายถึงภาพยนตร์ที่มีเทคนิค การผลิต เช่น การถ่ายทำ การจัดแสง การตัดต่อ คุณภาพของฟิล์มหรือวิดีโอเทป ไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เมื่อนำออกอากาศทางวิทยุโทรทัศน์ ทำให้การดูไม่ราบรื่น อาจเป็น อันตรายต่อสายตาผู้ชม

3.14 ประเภทชื่อเรื่องไม่เหมาะสม หมายถึงภาพยนตร์ที่มีการตั้งชื่อเรื่อง ไม่สอดคล้องหรือเหมาะสมกับเนื้อหาของภาพยนตร์ เช่น ชื่อเรื่องอาจอุ้ง ชี้นะเกี่ยวกับ เรื่องรักใคร่ในเพศสัมพันธ์มากเกินไป เช่น เรื่อง "ไฟคันทา"

3.15 ประเภทโฆษณาในภาพยนตร์มากเกินไปจนเกินขอบเขตที่กำหนด หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีการโฆษณาสินค้าในระหว่างการออกอากาศมากเกินไปจนเกินขอบเขตที่ กบว. กำหนด กล่าวคือ สถานีต้องใช้เวลาในการโฆษณาสินค้า และบริหารธุรกิจได้ไม่เกินชั่วโมงละ 10 นาที

2. ข้อมูลประเภทบุคคล ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีบันทึกเทปสัมภาษณ์

1) ข้อมูลเหตุการณ์ และข้อเท็จจริงต่างๆ เนื่องจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งไม่มีแบบสัมภาษณ์ที่ตายตัว แต่เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับมีระบบ และไม่กระจัดกระจาย จึงกำหนดแนวคำถามผู้ที่เกี่ยวข้องไว้กว้างๆ ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังนี้

การควบคุมราชการบนเทิงทางวิทยุโทรทัศน พ.ศ. 2498-2516

ความเป็นมาของคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงส่วนราชการ
ความเป็นมาของ กบว.

คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน แนวคำถาม ได้แก่ ความเป็นมา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงาน

2) ข้อมูลส่วนตัว หลักเกณฑ์การตรวจภาพยนตร์ และแนวความคิดของคณะกรรมการ สร้างแนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์คณะกรรมการแบบเจาะลึก โดยดัดแปลงจากตัวแปรในงานวิจัย และกรอบจากแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หลักเกณฑ์การทำงานของคณะกรรมการ แนวคำถาม ได้แก่ แหล่งที่มาของหลักเกณฑ์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดหลักเกณฑ์

แนวความคิดของคณะกรรมการ แนวคำถาม ได้แก่ บทบาทของตนเอง ต่อการกำหนดเนื้อหาของราชการ แนวความคิดเกี่ยวกับการควบคุมราชการ และอุปสรรคในการทำงาน

3) ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ แนวคำถาม ได้แก่ หลักเกณฑ์การทำงานของคณะกรรมการ ผลกระทบจากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ และความคาดหวังในคณะกรรมการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความเป็นมาของคณะกรรมการ
2. วิเคราะห์หลักเกณฑ์การทำงานของคณะกรรมการ
3. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

1. การวิเคราะห์ความเป็นมาของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน

วิเคราะห์เอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อสรุปความเป็นมาของคณะกรรมการ โดยบรรยายปัจจัยที่เกี่ยวข้องประกอบการวิเคราะห์ด้วย ได้แก่ การควบคุมราชการบนเทิงทางวิทยุโทรทัศน พ.ศ. 2498-2516 คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงส่วนราชการ และ กบว.

2. การวิเคราะห์หลักเกณฑ์การทำงานของคณะกรรมการตรวจพิจารณา ภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์

การวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ วิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์ และ
ความคิดเห็นของคณะกรรมการ ดังนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์ ดำเนินการเป็นสองขั้นตอนคือ
ขั้นแรกแบ่งประเภทภาพยนตร์ตามแหล่งผลิตเป็นภาพยนตร์ไทย และภาพยนตร์ต่างประเทศ
เพื่อเปรียบเทียบสัดส่วน และจัดข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาในขั้นต่อไป ดังนี้
ภาพยนตร์ไทย หมายถึงรายการที่ผลิตขึ้นเองในประเทศไทย ได้แก่
ภาพยนตร์เรื่องยาว ภาพยนตร์ชุด ภาพยนตร์การ์ตูน ภาพยนตร์สารคดี และรายการบันเทิง
ประเภทต่างๆ เช่น ละคร คนตรี เกมโชว์ วาไรตี้ สันทนาการบันเทิง

ภาพยนตร์ต่างประเทศ หมายถึงรายการที่ผลิตจากประเทศอื่น
ซึ่งไม่ใช่ประเทศไทย เช่น ภาพยนตร์เรื่องยาว ภาพยนตร์ชุด ภาพยนตร์การ์ตูน ภาพยนตร์
สารคดี รายการบันเทิงต่างๆ เช่น ละคร คนตรี เกมโชว์ วาไรตี้

ขั้นตอนต่อมา เป็นการวิเคราะห์ลักษณะเนื้อหาภาพยนตร์ที่ห้ามออกอากาศ
เพื่อทราบหลักเกณฑ์ข้อห้ามของคณะกรรมการ หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ "สาระสำคัญ"
(theme) ในข้อความ หรือประโยคสำเภาการห้ามออกอากาศ แล้วจัดจำแนกตามประเภท
เนื้อหาที่สร้างไว้ 15 หลักเกณฑ์ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2) การวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการ พิจารณาแนวความคิด
และปัจจัยเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อหลักเกณฑ์การทำงานของคณะกรรมการ เพื่อจัดหมวดหมู่
และอภิปรายผล พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบ

3. การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการด้วยมุมมอง ดังนี้

1) วิเคราะห์จากความคิดเห็นของผู้ผลิตรายการ เพื่อทราบผลกระทบที่มี
ต่อวงการวิทยุโทรทัศน์

2) วิเคราะห์จากความคิดเห็นของนักวิชาการ ในฐานะตัวแทนกลุ่มผู้ชม
เพื่อทราบแง่มุมมองที่สังคมส่วนหนึ่งมีต่อระบบคณะกรรมการ และความคาดหวังในระบบ
การตรวจสอบ หรือพิจารณาเนื้อหารายการบันเทิงทางวิทยุโทรทัศน์

3) วิเคราะห์โดยแนวความคิดทางสังคมวิทยา เพื่อค้นหาหน้าแฝง
อันเป็นผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดหวัง หรือผิดวัตถุประสงค์ และทราบถึงผล
ต่อการควบคุม หรือส่งเสริมเนื้อหารายการบันเทิงทางวิทยุโทรทัศน์